

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz.
 Műhely (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-
 írommal.) Szerkesztésig hiv. órák d. u. 3-7-ig

KISLETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
 Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz.
 (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon: 113. (7 mellék-
 írkálomással). Hivatalos órák: reggel 8-este 6-ig

A kártszenvedett községek beszolgáltatási kötelezettségének enyhítését javasolja a Kisgazda Párt

Szent Istvánkor országos parasztkongresszus Budapesten

A Független Kisgazda Párt vármegyei elnöki tanácsa vasárnap tartotta rendes havi ülését a debreceni központban. A megyei szervezetek vezetőit Óry István főispán, elnök üdvözölte meleg szavakkal. Rámutatott arra, hogy mind belső, mind külső vonatkozásban nagy feladatok és események előtt állunk a Kisgazda Párt tömegének nagy szükségére van az egységre és összetartásra.

Zöld József a debreceni szervezet főtitkára a városi parasztság és polgárság nevében üdvözölte az elnöki tanácsot és hangoztatta a falu és város összefogásának szükségét.

Fogarassy Elek vármegyei főtitkár részletes jelentést tett a vármegyei pártélet eseményeiről majd a közvetlen jövő feladataival foglalkozva. Bejelentette, hogy a Kisgazda Párt a Magyar Parasztszövetséggel karöltve augusztus 18-án Budapesten háromnapos kongresszust rendez, amelyre az ország minden részéből a különböző szervezetek serege fogja a magyar vidék népét a fővárosba vinni. A háromnapos gazdag program keretéből kiemelkedik Nagy Ferenc miniszterelnök, a Kisgazda Párt és Parasztszövetség országos elnökének a Hősök tere előlmondandó, nagy érdekfeszítéssel várt beszéde. A kongresszusról a megyei szervezetek rövidesen részletes körlevélben kapnak tájékoztatást.

A szervezeti kérdések letárgyalása után mezőgazdasági problémákkal foglalkozott az elnöki tanács.

Mint a felszólalásokból kiderült, Hajdú vármegye több körzetében, de különösen az egész homokvidéken, az aszálykármegállapítás nem történt meg és ennek következtében a gazdák adó-mérséklést sem kaptak. Szigethy Gyula nemzeti gyűlési képviselő felszólalásában közölte, hogy az ő körzetébe tartozó homokvidékekről: Hajdúsámson, Hajdúhadház, Téglás, Nyírmártonfalva, Nyírábrány, Vámospércs, felkeresnek a gazdák és közölték, hogy náluk egyáltalában nem történt meg az aszálykár megállapítása és bejelentése, holott az aszálykár az egész megyében a legsúlyosabb ézen a homokvidéken volt. Rámutatott arra, hogy a vonatkozó rendelet szerint az aratás előtt 8 nappal kellett volna a vezetőjegyzőknek kérni az alispánon keresztül az aszálykár megállapítását. Súlyos mulasztást követtek el azok a vezetőjegyzők, akik ennek a rendelkezésnek nem tettek eleget, mert nemcsak hogy adókedvezményben nem részesülhetnek a homokvidék gazdái, de mivel a beszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatosan az aszálykár vagy egyéb elemi kár sújtotta vidékek mérséklését valószínűleg az adott adókedvezményeknek megfelelően fognak kapni, jennél az a veszély, hogy ez a homokvidék

és általában, ahol a vezetőjegyzők a mulasztást elkövetették, a beszolgáltatási engedélyben sem fognak részesülni. Hangsúlyozta, hogy a lehető legsúlyosabb helyzetbe kerül a homokvidék gazda közönsége, hogy nem fog tudni eleget tenni a beszolgáltatási kötelezettségnek még a kapásnövények terméséből sem, mert ebben a vonatkozásban még sokkal súlyosabb a helyzet, mint amilyen volt a kenyérmagvakkal kapcsolatban.

Bár nem sok remény van arra, hogy utólagos kármegállapítás történhessen, mégis javasolja, hogy a kártszenvedett, de enyhítést nem kapott homokvidék falvai igyekezzenek a vezetőjegyzővel karöltve a terméseredményből (cséplés eredmény) azonnal megállapítani, hogy kb. milyen arányú, vagy egyéb elemi kárt szenvedtek, ezt hivatalosan jelentik a párt vármegyei központjának, a vezető jegyzővel pedig jelentéssel az alispánhoz, megkérve az alispánt, mindent kövessen el, hogy az utólagos kármegállapításra találjon az adó-mérséklést megkapó Ugyancsak javasolja, hogy a vármegyei elnöki tanács küldjön ki egy bizottságot, amely az ügygel kapcsolatban határozati javaslatot szerkesztene, mely határozati javaslat továbbítandó a pénzügyminiszterhez. Az elnöki tanács a javaslatot elfogadja és a határozati javaslat megszerkesztésével Dózsa Györgyöt és Kövendi Gyulát bízta meg.

Ugyancsak több panasz hangozott el egyes malmokkal kapcsolatban, amelyek a megállapított őrleési díj felül megkülönböztető díjakat, például fát szednek az őrleendő gabona után. Szigethy Gyula nemzeti gyűlési képviselő rámutatott arra, hogy a kormányrendelet kimondja: egy mázsa gabona őrléséért a malom 10 forint költséget számíthat fel. Ezenkívül semmiféle címen szolgáltatásra igényt nem tarthat. Ha például nincs fája a malomnak és az őrleendő gabonát fát kér, úgy annak árát le kell vonni a 10 forint őrleési díjból. Tudomása szerint nemrégiben erőlyes vizsgálát indult meg a hajdúsági malmok működésével kapcsolatban és az eddigi adatok szerint a malmok mintegy 80 százaléknál feleltek felvisszafelé, illetve szabálytalanságokat. Javasolja, hogy az elnöki tanács hízza fel a vidéki kisgazdapárti szervezeteket; kiserjék állandó figyelemmel, hogy a malmok betartják-e a kormányrendeletben foglalt utasításokat és ellenkező esetben azonnal jegeenek feljelentést az illetékes hatóságoknak. A javaslatot az elnöki tanács egyhanguan elfogadta.

Több gazdasági probléma letárgyalása után az elnöki tanács számára Császár László képviselő adott végig nagy figyelemmel hallgatott politikai tájékoztatót.

A békeértekezlet meghallgatja Magyarország képviselőit a döntés előtt

Az angol rádió jelentése szerint az öt volt csatlósállamnak megküldték a békeértekezletre szóló meghívókat. Olaszország, Magyarország, Bulgária és Finnország képviselőit meghallgatják mielőtt a végleges határozatot hoznák.

Hétfőn a békeértekezlet gyorsított ütemben folytatta munkáját. Azt remélik, hogy legkésőbb szerdára megállapítják a végleges ügyrendet és akkor látnak hozzá a tulajdonképpeni feladat elvégzéséhez. A magyar békeszerződési esetleg már e héten tárgyalják.

Gyöngyösi János külügyminiszter kijelentette: a lehető leghamarábban elutazik Párizsba. A magyar delegáció mindenre felkészült, hogy ismeresse a magyar érdekeket és védelmében mindent megtesz, ami lehetséges.

A Kisgazda Párt felveti a politikai felelősség kérdését és napirendre tűzi a rendőrség reformját

Budapesti sajtójelentés szerint az elmúlt napokban lezajlott nemzetgyűlés vihara megmutatta, hogy a Kisgazda Párt és Rajk László között mélyreható ellentétek vannak. A szerencsétlen miskolci események is széles körben megmozgatták a politikai világot. A Kisgazda Párt felveti a politikai felelősség kérdését és azt érvényesíteni is akarja.

Napirendre akarja tűzteni a rendőrség alapos szervezeti és személyzeti reformját. Nagy Ferenc miniszterelnöknek az a szándéka, hogy meggyorsítja az egyes intézkedések életbe lépését és annak megfelelően gyors ütemben várható az internálótáborok felszámolása és az amnesztia-rendelet kiadása, valamint a vidék egyik leggyakrab-

ban sérelmezett rendészeti intézményének, a politikai rendőrség járási tagozatának megszüntetése. A legközelebbi napokban a kormány benyújtja a nemzetgyűlés elé a szövetségi törvényjavaslatot és a mezőgazdasági érdekképviseletek rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Kedd este Budapestre érkeznek a magyar arany

Nyarádi Miklós államtitkár közölte, hogy Frankfurtból elindult a Magyar Nemzeti Bank

aranyát szállító különvonat és valószínűleg kedden este érkeznek Budapestre.

Fontos bejelentések várhatók a nemzetgyűlésen

A nemzetgyűlés keddi ülésén — politikai körökben elterjedt hírek szerint — Rajk László belügyminiszter beszámol a miskol-

ci vizsgálat eredményeiről és az ülésen, hír szerint, Nagy Ferenc miniszterelnök is felszólal és fontos bejelentéseket tesz.

Megindul a polgári repülés, megérkezett öt szovjet gép

A hétfői minisztertanácsban Nagy Ferenc miniszterelnök bejelentette, hogy a budapesti repülőtérén holnap délelőtti adják át a szovjet hatóságok azt az öt

repülőgépet, amely a polgári repülés céljait szolgálja. Rövidesen megindul a légiószállítás Budapest és a nagyobb vidéki városok között.

„Az ököl esetleg oda üt, ahova nem is akarják!”

Balogh államtitkár a kül- és belpolitikai, és gazdasági kérdésekről

Balogh István államtitkár Veresegyházán mondott beszédében megállapította, hogy a forint gyöszött. Amerikában is jegyzik a forintot és egy hajszállal jobban, mint Budapesten. Ebből is látszik, hogy Amerikában is bizalom van Magyarország gazdasági jövője iránt. A szilárd forint egyik feltétele, hogy a gazdák megkezdjék beszolgáltatási kötelezettségüket. A gazdák testvért látnak az ipari és szellemi munkásságban, mert ha egyik osztály a másikkal szembe helyezkedne, ez azt jelentené, hogy elpusztul az egész nemzet. A tulajdonosan megállapított ipari árakat revízió alá kell venni.

A tragikus miskolci eseményekkel kapcsolatban idézte egyik munkaspárti vezető kijelentését: „mi csak 17 százalékg vagyunk felelősek, mert ilyen arányban szavazott ráunk a magyar közönség.”

csak 17 százalékg felelősek, az ország vezetéseben, akkor bizonyára megelégednek azzal, hogy ha a vezetésből is 17 százalék jut nekik. A koalícióban minden pártnak igyekeznie kell szerénynek és türelmesnek lenni és csak annyit követelhet, amennyi igazságosan, legfeljebb a méltányosság szerint neki jár. A Kisgazda Pártban se legyen mindig csupán panasz és türelmeslenség. — A határainkon túl élő magyarság jogait és érdekeit megvédjük és keményen és bátran szembeszállunk értük, nisz tagadhatatlan, hogy bűneink mellett Romániának is van annyi bűne, mint nekünk, Csehszlovákiában pedig ma is jaszipta éramlatok vannak. Ha elégtétellel tartoznak a Szovjet Uniónak, az helyes, de miért tartozunk légtétellel Csehszlovákiára? A legnagyobb aggodalom től el a demokráciával szemben, hogy megvalósítják Párizsban azt, amitől

a napokban hírt kaptunk, hogy több százezer magyar kitelepítettek szomszédos államokból. Most a demokráciában ki akarunk irtani 600 ezer magyart a demokrácia nevében. Amikor Párizsban ilyen élet-halálról van szó, vigyázzunk kell hogy idekaza semmi olyan ne történjen, ami Párizsban esélyeinket rontaná. A miskolci eseményekkel kapcsolatban az a véleményem, bírái fogják elítélni a eseményeket és ítéletet mondani azok felett, akik azt megérdemlik. A tömeg nem hívott arra, hogy ítéletet mondjon. Könnyű elérni hogy az öklök elinduljanak, de nincs semmiféle olyan erő és hatalom, amely az öklöket irányítani is tudná. Az az öklök majd esetleg odaüt, ahova nem is akarják. Végül az ifjusághoz szól, fel szólítván őket, azokat kövessék, akik az utat akarják, de nem a magyarság szent eszményeinek rovására, akik akarják a demokráciát, de nem úgy, hogy ezzel együtt lejörjenek bennük mindent, ami szent és nemes.

Hogyan kell kiírni az árakat

Helyekes helyről közlik, hogy szigorúan tilos a kirakatban elhelyezett árakat sorszámmal jelezni és azok árait külön árlapon feltüntetni vagy az árakat darabár jelzéssel ellátni. A kirakatban levő minden árucikken könnyen olvashatóan meg kell jelölni annak forint értékélesí árát. Ez intézkedés ellen vétő kereskedőkkel szemben a legszigorban megtörtöl eljárás indult.

Fotó Horváth
 Simonffy-utca 1-b.

Uj tandijrendszer

A Gazdasági Főtanács döntött az iskolai tandíjak ügyében. Az elemi iskolákban nem lesz tandíj a közép és felsőbb iskolákban a tandíjakat a szülők jövedelme szerint állapítják meg és ezért a tanulókat a szülők jövedelme

Gyenge a termés, alig maradt vetőmag

A városi közigazgatási bizottság ülésén Vigh István gazdasági felügyelő számolt be Debrecen mezőgazdasági állapotáról. A cséplés mindenhol jó. Júliusban nagy volt a szárazság, alig 2-3 nap esett, a csapadék 31.7 mm mindössze. A hóhullám a tengeri, napraforgó, cukorrépa, takarmánynépe, általában a kapásnövények terméskültségét lerontotta, a jónak ígérkező termés helyett gyenge, vagy közepes termés várható. Búzában és rozsbán a várt gyenge, árpában, zabban a várt közepes termés bizonyult be. Az őszi kalászosból a minőségi vetőmag eddig

Elengedik a kisösszegű adóhátralékot, de az új adókat szigorúan behajtják

A közigazgatási bizottságban dr. Csire Ferenc min. tanácsos a pénzügyigazgatóság főnöke számolt be a múlt hónap adózási viszonyokról, amely kedvező volt. Vázolta a forintra való áttérést és az ezzel kapcsolatos teendőket. Az adóközfizetés minden vonalon felmondta az állam és most folytak az új tárgyalások forint értékben. Az illetmény, a lakásadó, házáadó rendelet megjelent. Az egész sokkal egyszerűbb, áttekinthetőbb, mint a régi bonyolult adózási rendszer. Megszűnt a pótdózelés. A dohánytermelés elérte az 1938. évi, a cukorrépa bevetés is jó volt, de az aszálykár miatt 60 százalékkal kevesebb lesz a termés. Ellenben teljes erővel folyik a szacharin gyártás és a fokozottság is sokkal nagyobb.

Fürst László köszönetet mond a pénzügyigazgatónak az ismertető előadásokért. Kéri, hogy az első időben ne vegyék oly szigorúan,

szigorú csoportokba osztják. A fizetendő tandíj összege a tanuló előmenetele szerint változik. Leg alacsonyabb fizetési csoportba tartozó szülők gyermekei csak rossz előmenetel esetén fizetnek tandíjat.

mindössze 6 vagon búzából és 2 vagon rozsból, ami az őszi vetőmagszükségletnek mindössze 10-15 százaléka. Szükséges volna a vetőmagszükséglet mindenképeni sürgős biztosítása és javasolja, hogy a beszállítónál, ha vetőmagnak alkalmas búzát adnak be, az őrlés előtt foglalják le, tárolják külön és vetőmag gyanánt osszák ki.

Óry István főispán rámutatott arra, hogy a vetőmag biztosítása elsősorú feladat, a közellátási hivatal utasítja a vetőmagszükséglet mindenképeni biztosítására.

ha valaki a rendeletek útvesztőjében eltéved és kétsé, vagy hibásan tesz eleget adófizetési kötelezettségének. Több felszólaló meg azt hangoztatta, hogy az adóhátralékot írják le, a mulaszt zárják le és most alkalmaznak teljes szigorú behajtásnál a forint és stabilizáció érdekében.

A pénzügyigazgató közölte, hogy a kormányzat a kis összegű régi tartozásokat törölni fogja, így pár száz millió adópengő hátralékot leírnak. Körülbelül egy forint lesz az értékhatár a leírásnál. Ellenben meg kell javítani az adómorált és ahol szándékos adóelvitel, az adó nem fizetés bizonyítható be, ott drákól szigorral lépnek fel. Internálisan, iparengedély elvonás, elzárás következik, sőt a hírlapokban közlik, ki mennyivel akarta megkísérteni az államot. A bizottság megelégedéssel vette tudomásul a felvilágosításokat.

Kereskedők együttműködése a rendőrséggel a forint védelmében

A kereskedő szakmak kiküldöttéi és a forintvédő bizottságok tagjai értekezletet tartottak a Kereskedő Társulatnál. Az értekezletre meghívták a debreceni rendőrség gazdasági rendőrség vezetőit dr. Braun Miklós ezredes és Benedek Ferenc tanácsost.

Ujlaki Sándor üdvözlő szavai után Leitner Jenő alelnök ismertette az összejövetel célját: a forint védelmét és a gazdasági rendőrséggel való együttműködés módjait. A legutolsó pillanatban jött az új jó pénz, hogy a szomorú gazdasági válságot megszüntesse. A forint iránti bizalmat a kereskedőtársadalomnak kell átvinni a közönség tudatába. Nem szabad kiemelni lenni az új pénz ellenségeivel szemben. A stabilizáció folyamat csak most kezdődik, fontos tehát a gazdasági rendőrség szerepe. Sajnos nagy hiba, hogy az anyag és árhiatal nem készült el ideje korán munkájával aminek következménye, hogy a rendelőt tömege miatt zavar van a gyárak és a nagykereskedők nem tudnak kalkulálni s így a kereskedők helyzete az áruvásárlás és eladás körül teljesen bizonytalanságban árelt. Adóeset lehetőségek. Hisz, hogy ez az átmeneti állapot nem tart soká és bekövetkezik az igazi stabilitás. Felhívta a figyelmet a még most is divó vásárlási hisztériára, amelynek megszüntetését a kereskedők büszkeségére bízta, igyekezzenek a közönséget a felesleges áru vásárlásoktól lebeszélni, mert a termelés megindulásával és a jó pénzrel mindenki kielégítheti szükségleteit. Végül azzal a kéressel fordult a gazdasági rendőrség vezetőihez hogy támogassák a kereskedőket az átmeneti idők nehéz napjaiban és csak nyilvánvalóan rendelkezés esetében lépjenek fel azok ellen, akik a kladott intézkedéseknek nem tesznek eleget. Barátságos megértés és együttműködést óhajtanak a gazdasági rendőrséggel fenntartani.

Fay Árpád szövetkezeti igazgató hitakozott arra hogy egyes cikkek

A kar hitelbe vásárolni?

Most már berendezhetel lakásod. Vételkényszer nélkül tekintse meg bútorraktáramat, hol mindennemű lakberendezési tárgyat három havi részlet törlesztésre a legolcsóbban vásárolhat. IVANY ENDEE áruforgalmi iroda és műkereskedés, Piac és Miklós u. sarok.

Molnársegédek

fiatal, komoly munkakerőket keresek. Csiha malom, Hajdúnánás

Közbeszólás

Furcsa jelenségről hallottunk hírt. Most az állami, közigazgatási és magángazdasági vonatkozású leépítések, B-listázások után igen sokan, különösen a fiatalság köréből szeretnének elhelyezkedni a gyárban vagy egyéb ipari vonatkozású munkahelyeken. Egy-egy után jönnek a panaszok, hogy mindent feltételként azt szabják, hogy valamelyik munkás pártba lépjen be. Szerény véleményünk szerint ahhoz, hogy valaki dolgozhasson, hogy a maga és családjára részére a kenyeret megkereshesse, semmi körülmények között sem lehet tőle azt követelni, hogy politikai elveit feladja, amely politikai elvek egyébként a demokrácia elveivel egyeznek. Azt megértjük, ha egy gyárüzem vagy egyéb ipari vállalat vezetősége antidemokratikus, kifejezetten reakciós politikai felfogású egynek nem kíván a munkahelyre beengedni, de azt, hogy az öt demokráciát párt közül bármelyik pártba tartozó egyént csak azért, mert nem munkaspártnak a tagja, elzárassák attól, hogy dolgozzon, hogy munkát vállaljon, ezt sehogy sem tudjuk megérteni.

Helytelen volna, ha egyesek nem tudnák ezt megérteni és emiatt rendeleti úton kellene szabályozni ezt a kérdést.

Nem értjük, miért kell minden vonatkozásban rendeletekre várni ahhoz, hogy az igazi becsületes, demokrácia szelleme érvényesüljön, nem helyesebb, ha ez a szemelpontra a lelkekből, a becsületes gondolkodásból fakad?

Szakszervezeti nagygyűlés volt vasárnap Debrecenben. Vass Miklós, a Szakszervezeti Tanács helyettes főtitkára beszélt igen mértéktartóan, okosan, fegyelmelzeten és fegyelmelzeten. Amit mondott azt nemcsak lényegében, de majd minden részletében is aláírjuk és helyesljük. S ha most mégis közbeszólunk, annak nem kárára eszméskérés az oka, hanem egy különös kontraszt, egy szembeeső és furcsa ellentmondás. A gyűlést a Himnusz vezette be. Befejezésül az Internacionálét énekelték le s ezt követően a Szózatot játszották el a zenekar. S ez volt a furcsa, a visszas, az éles kontraszt. Jól tudjuk, hogy a szakszervezeti mozgalom nemzetközi, ugyanakkor tisztában vagyunk azzal is, hogy ez a nemzetköziség nem jelenti a munkásság részéről a nemzeti érzés megtagadását. Mégis furcsa, érthetetlen és visszatérő az egyik pillanatban azt énekelni: "... és nemzetközivé lesz holnap már a világ", a következő pillanatban pedig azt, hogy „Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyarl!” Nem, ez a két himnusz a legjobb akarat és szándék mellett sem fér meg egy programban. Választani kell. Mi nagyon örülnénk, ha a szervezett munkásság — anélkül, hogy az általa helyesnek vélt osztályharc elvi álláspontját feladná — a Szózatot választaná.

A debreceni népbíróság illetékes a miskolci véres eseményekben ítélethozatalra

Országos megdöbbenést keltett a véres miskolci esemény. Az új népbírósági, a demokratikus államrend és köztársaság jogi védelméről szóló törvény alapján így és ehhez hasonló esetekben az Ifjólébla székhelyén működő ötös külön tanács illetékes tárgyalni és ítéletet hozni. Miskolc a debreceni Ifjóléblához tartozik. Így a miskolci véres esemény, majd, ha a rendőrségi vizsgálat befejeződik, a debreceni új népbírósági ötös külön tanácsot foglalkoztatja.

Forintért, fillérért

szorgosan és szerényen kalkulálunk, hogy máris a legolcsóbbak mi legyünk. Nagy választékban harisnya, mindenféle fonalak, rövidruk. PIKÓ, Kossuth-u. 4

A városi hivatalok új beosztása és vezetői

A létszámapasztás folytán a városi hivatalokban és ügyosztályokban nagyobb mérvű átcsoportosítást hajtottak végre. Az üzemi ügyosztály megszűnt, részben a műszaki, részben a jog- és pénzügyi bizottsághoz osztották be az ügyeket. A műszaki ügyosztály vezetője továbbra is Kalenda Lóránt, a jog- és pénzügyi bizottságé dr. Nagy Zsolt. A gazdasági ügyosztályt ideiglenesen beolvastották a jog- és pénzügyi ügyosztályba. A közellátási ügyosztály vezetője József József. A jövételi beszállítási ügyosztály vezetője dr. Szabó László tb. tanácsnok. Valószínűleg ezeket az ügyosztályo-

kat egyesítik és együttes irányítója Szendrey Sándor alpolgármester lesz. A lakáshivatal vezetője Nagy Imre lett. A Közmunkahivatal új vezetője Nagy József, a kiadóhivatal vezetője Dombay Jenő, az iktatóé Stiaffel József. A levéltár ideiglenesen Lükő Gábor vezető, a Köztemető vezetője Kovács József, a fertőtlenítő intézet vezetője Barna János, a városi adóhivatal főnöke Balogh Kálmán, jogügyi szempontból dr. Deák Sándor aljegyző vezeli.

A B-listára tett és szakszerűség szempontjából nélkülözhetetlen városi tisztviselők visszahívására a város vezetősége javaslatot tesz.

A KISGAZDA PART HIREI

VIDÉKI SZERVEZETEK, FÜGYELEM! A vármegyei központ felhívja azokat a közsegeket, ahol az aszálykár megállapítása nem történt meg, jöllehet a vonatkozó rendelkezések értelmében a közsege erre jogot formálhatott volna, sürgősen járjanak el a vezetőjegyzőnél és állapítsák meg, hogy a kárbeesés elmulasztásáért ki terhel a felelősség. A hanyagság okát, valamint az azonnal megjelent kárbeesés eredményét záros időn belül jelentésük a vármegyei központnak, a vezető jegyző pedig az alispánnak, és az a szükséges intézkedéseket megtehesse. A kárbeesésnél százalékosan tüntessék fel az aszálykár nagyságát és külön-külön azt, hogy milyen kár esett a gabonaművekben, illetve a kapásokban.

A vármegyei központ ugyanakkor felhívja a vidéki szervezeteket, hogy a vonatkozó kormányrendelet egy mázsa gabona örletési díját tíz forintban állapította meg. Ennél többet semmiféle címen (pl. fa) nem szedhet a malomtulajdonos s ha nem rendelkezik elegendő mennyiségű fával és az örletőtől fár kér, úgy annak az árát le kell vonnia az egyébként fizetendő tíz forintból. Ahol a malom az örletési díjra vonatkozó rendelkezést bármilyen módon kijátssza, a pártszervezetek azonnal tegyék meg ellene a feljelentést a közellátási ügyfelügyelősnél, Debrecen Simonffy u. 1.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

FELHÍVOM azokat a szervezeteiket, akik a nagykörű ifjúsági táborba hallgatókat küldtek, azonnal jelentésk, hogy név szerint kik mentek el.

MEGYEI SZERVEZETEK figyelem! Vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli elnöki értekezlet. Ekkor kerülnek kiosztásra az összes nyomtatványok, amelyekért összesen 5 forintot, és igazolványokért darabonként 30 fillért kell fizetni.

A LÁNYCSOPORT csütörtökön délután 6 órakor tartja szokásos heti összejövetelét.

IFJUSÁGI JELVÉNY 2 forintért kapható.

Szemét és romházak eltakarítása

A közigazgatási bizottság ülésén szóváltottak, hogy Debrecenben az utcai szemét eltakarítása még mindig nem oldódott meg, sok a felgyült szemét a főutcákon is. Markovics Sándor meg azt vette észre, hogy a romházakból nagy bűz áramlik ki, itt kért sürgős intézkedést. A bizottság úgy határozott, hogy a várost és környékét fokozott ellenőrzésre és közbejárásra hívja fel úgy a szemét kihordás és eltakarítása ügyében, mint a romházak lebontása és megtisztítása, körülkerítésre érdekében.

Jó a közegészségügy

Debrecenben júliusban 110 házasságot kötöttek. A születések száma 217 volt, a halálozások száma 182, így a természetes szaporulat 35. — A közegészségügyi viszonyok általában javultak. Tifuszban 5, vérhasban 19, tüdővérszben 10 egyén halt meg július folyamán.

Piros roncsgyűjtő cédula

elvezett, Kecskés László János u. 49. névre. Megtalálóját jutalmat kap.

A minisztertanács határozatai

A minisztertanács elfogadta a városrendezési, építészeti és a munkaügyi igazgatás ellátásáról szóló javaslatot, továbbá szabályozta a közületek szerződéses alkalmazottainak jogviszonyait. — Ugyancsak elfogadta a közszolgálati alkalmazottak melléklékjének ideiglenes beszüntetésére vonatkozó javaslatot.

Ortutay Gyula és Katona Jenő fegyelmi ügye

Emlékeztet, hogy a Kisgazda Párt egyik legutóbbi képviselői értekezletével kapcsolatban Ortutay Gyula, Katona Jenő nemzetgyűlési képviselő, valamint Gáspár Ervin kisgazdapárti törvényhatósági bizottsági tag aláírásával a egyik pesti laphon „A Kisgazda Párt balszárnya válaszul Futó Dezső reakciós támadására” címmel közleményt jelent meg.

Az ügyben a Kisgazda Párt központi politikai bizottsága fegyelmi vizsgálatot rendelt el. A fegyelmi bizottság a lefolytatott vizsgálat eredményét most hozta nyilvánosságra. A vizsgálat megállapította, hogy nevezettek a Párt fegyelmi szabályzatába ütköző cselekményt követtek el s a két képviselőt, valamint Gáspár Ervint feddésre ítélte, továbbá kötelezik arra, hogy a cikk miatt a párt képviselői csoportját ünneplésen kövessék meg. Amíg ez meg nem történik, addig a nevezettek mindennemű párttal kapcsolatos joguktól felüggesztik. A fegyelmi bizottság végül kimondta, hogy Ortutay Gyulát a Párt országos politikai bizottságában viselt tagságától megfosztják.

Román cáfolat

Román hivatalos helyen megcáfolták azokat a külföldi forrásból eredő híreket, hogy a román kormány elhatározta bizonyos számú erdélyi magyar kitelepítését. Román illetékes helyen kijelentették, hogy ilyen politika illegális volna és nem egyeznek a román kormány törekvéseivel, amely szerint a magyar kisebbség jogait biztosítani kívánja és a magyar-román együttműködést elősegíteni óhajtja.

A moszkvai rádió közli, hogy a forint valuta bevezetése sikerrel járt és már is megállapítható a dolgozók életszínvonalának jelentős emelkedése.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Kedden 7 órakor Solti Manyl és Rajz Jancsi fellépéssel BUBBUS

IPAROSOK FIGYELMÉBE! Gombyukötő, azücs, zsák, cipész, eszabó és női varrógépek speciális javítása, kerékpár gramofon, rádió javítása és eladása, alkatrészek. — HORVATH TIHAMÉR Hunyadi u. 17. Telefon: 404 b.

Tisztviselőknék és munkásoknak augusztusi vásárlásait szeptemberi fizetésig kívánatra meghittezzük. SOLTI Illatszertár Sas u. 2.

Jó forinttal

megárkereszt a jó retorta faszén. Kapható Hatvan 21. és Csapó u. 29.

A bőszi asszonyforradalom előzménye és története

"Asszonyforradalom Bőszi asszonyokban" címmel a "Néplap" augusztus 4-i számában cikk jelent meg. A cikkben foglaltakhoz a valóság ismertetéséhez a következőket kell hozzáfűzöm: a létszámszökés után a megmaradt tisztviselői kart úgy kell csoportosítani, beosztani, hogy különösen a szanálással kapcsolatos teendők-nél a közigazgatás zavartalan menésében semmilyen fennakadás ne legyen. A helyzet kivizsgálása és az esetleg a helyszínen teendő intézkedések céljából Torma Kálmán allspán és Fazekas Józseffel a Magyar Kommunista Párt káder osztályának vezetőjével augusztus 2-án 11 órakor Hajdúböszörménybe, Hajdúnánásra és Hajdúdorogra szándékoztunk utazni. Hajdúböszörménybe érkezésünkkor egy 300-400 fős, főképpen asszonyokból álló, végtelékig felizzított, ordító, hadonászó tömeg követelte a pártok vezetőitől, hogy részükre kenyérellátás biztosítása céljából bűz adjanak ki. A tömeg a polgármesteri hivatal előtti folyosón helyezkedett el. Behívtuk az asszonyok öttagú küldöttségét s a közelebbről felügyelő részéről jelenlévő Farkas Géza közelebbről felügyelő és a teményhivatal részéről jelenlévő tisztviselő felvilágosítása alapján közöltük, hogy a hadisegélyesek tényleg nehéz helyzetben vannak, mert hadisegélyük összegszerűleg megállapítva nincs s így az a panaszuk, hogy kenyérléket kiváltani nem tudják indokolt és jogos. Felajánlottuk megoldási formákat, hogy ugyanúgy, mint Budapest ipari munkásai, mindaddig, amíg hadisegélyüket nem kapják meg, a pékek országos szövetségének határozata alapján hitelbe megkapják kenyérléket. Az asszonyok öttagú küldöttsége hisztériás kirohannakál közölte, hogy hadisági kenyérléket enni nem hajlandók. A közelebbről felügyelő kiküldöttje tudván azt, hogy a bőszi asszonyi közelebbről hivatal vezetője ugyan-ezen időben Debrecenben tartózkodik és az augusztusi havi liszt-utalványokat magával hozza, hozzájárult ahhoz, hogy a hadisegélyesek részére egy havi lisztfejadagjukat bűzáltszben, a később kifizetendő hadisegélyek terhére utalják ki.

A küldöttség zajos ordítással utasította vissza azt, nem volt hajlandó a bűzáltszben kenyérellátás biztosítása céljából elfogadni s követelte, hogy részükre egy évre elegendő bűzfejadag adassék ki ingyen, a malmost a kiutalt bűzáltszben ingyen fröjlik meg és ebből a kormány által a bányavidek és az ipari munkásság biztosítására szolgáló dézsma levonásba ne kerüljön. A fennálló törvényes rendelkezések értelmében ezt a követelést nem teljesíthették. A tömeg betódult a terebe, fenyegetően lépett fel, karhatalmat kértem s ezért megtámadtak. A rendőrkapitányság helyettes vezetőjének vezetésével kivonult rendőrség a tereben a helyzetet megváltoztatni nem tudta, a tömeg állandóan veszélyesebben és veszélyesebben lépett fel s csaknem 3 óra át minden tárgyalási lehetőség lehetetlenné volt tve. Később a politikai pártok vezetői saját felelősségükre kiutalták a felvonultak részére a hadisági készletből az egyhavi bűza fejadagot azzal, hogy ezt a malmost dézsma levonása nélkül, ingyen fogják megörölni.

A hajdúböszörményi esettel kapcsolatosan meg kell állapítani, hogy a rendőrségnek nemcsak tapintatosan kell fellépnie, hanem a rendet a közbiztonság érdekében helyre kell állítani, nehogy a tömeg szennvedélyektől vezetve a kunmadarasi, vagy miskolci esethez hasonlóan járjon el. A karhatalom gyengesége következtében: a törvényhatóság első tisztviselője a közigazgatás átszervezésével kapcsolatosan a szükséges intézkedéseket megtenni nem tudta. Meg kell állapítani, hogy Hajdúvármegye közigazgatása megér-

téssel igyekezett kezelni a hadisegélyes asszonyok panaszát és kérelmét a fennálló rendelkezések keretén belül. A tömeget azonban nap-nap után igérgelésekkel biztatták s a rendkívüli szennvedélyes hangulat minden tárgyalás és meggyőzés lehetőségét lehetetlenné tette. — Szeretném megkérdezni a bányavidek bányászait és a gyárak és nagyüzemek munkásait, nem fogadták-e a legnagyobb örömmel a hadisági kenyérlé, vagy nem örülnének-e annak, hogy a hadiság személyenként 8-10 kg 75-80 százalékra ki-

öröit csaknem 0-ás lisztnek mondható szintiszta bűzáltszben utalva ki nekik egy havi kenyérellátásuk biztosítása céljából későbbi fizetés kötelezettség mellett. Szeretném leszögezni, hogy a stabilizáció megkívánja a rendet és a fegyelmet és semmi esetre sem teszi indokolttá, hogy az államhatalom által éppen a közelebbről és az állami bevételek biztosítása céljából begyűjtött készleteket ne a rendelkezésnek megfelelően kezeljék s a kiadott rendelkezéseket megszegjék és ezzel a béke és gazdasági rend kialakulását veszélyeztessék.

Dr. Pásztor József
vm. tb. II. főjegyző.

Sok a tanító Debrecenben, de nem akarnak tanyára menni

A közigazgatási bizottság ülésén Ormos Lajos tanfelügyelő számolt be az iskolai viszonyokról. Rámutatott arra, hogy még ma is több elemi iskola van romokban, ahol nem lehet tanítani. Közölte, hogy a kormány az országos tanítóhiány miatt nem engedti a tanítóknak más pályán való foglalkoztatását és így ki kell vonni a városnak is a más helyeken foglalkoztatott tanítókat az eddigi munkakörből, így a törzskönyvezésből. Debrecenben nincs tanítóhiány, sőt 100 tanítóval több van, de vidékre, tanyai iskolákba nem akar kimenni, a legtöbbször, itt érlely intézkedést kíván tenni.

A jelenléti nagy vita követő Barbay Kálmán a szomorú tanítási viszonyokra hívta fel a figyelmet. A vagongyárban 19000 félével vizsgálta során 130 most végzett közül 402 a legelőmibb

számtani műveletet nem tudja végrehajtani, a helyesírással is mind hadilábon áll. Úry István, majd Szabó Kálmán polgármester közölte, hogy a város mindent elkövetett az elemi iskolák helyreállítására, 30 iskolát már rendeztek, még 8 van, amely helyrehozatalra szorul. A kormány, a kultuszminiszter debreceni utja alkalmával is nagyobb segítséget helyeztet kérésbe, de nem kaptak újabb támogatást, a régi támogatásnál a pénz elértéketelenedett, mire megkapta a város.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a tanfelügyelő beszámolóját és kéri a várost, hogy továbbra is kövessen el mindent az iskolák gyors helyreállítására, hogy augusztus végén mindenütt megindulhasson a tanítás. A tanítói átképzést is szorgalmazzák.

Piaci hadijelentés

Valóságos hadijelentést kell kiadni, ha be akarunk számolni a piacon történtekről. Magánláborkok folynak a tej, a burgonya s egyéb kereset cikkek körül. — Rendőrök kísérlik meg a rendcsinálást de az egyre tegelemzetlenebbé váló tömeggel nehezen boldogulnak. Állandó veszekedések vannak az árak körül, teljes a bizonytalanság: minék állapították meg a hadisági árát s minek nem... Ajánlatos volna, ha a piac egyes részein kiérnek a maximális árakat, hogy a folyamatos huzavonának vége szakadjon. Egyes nagyhangú vásárlók önkényesen alacsony árakat állapítanak meg, hadisági árként s rendőrel fenyegetik az eladókat. Ezzel az eljárással csak elijeszti a termelőket. A tej továbbra is 50 fillér, tejfel 2-3 forint, olaj 4.60-ért lehet kapni. Burgonya 30. paradicsom 40 fillér, tojás 15 fillér stb.

Megszűnik a Baromvásártér?

A közigazgatási bizottság ülésén Juhász Jenő állatorvos jelentése kapcsán előadta, hogy a Baromvásártér a Földigénylő Bizottság házhely céljaira vette igénybe és most a baromvásártér a sertésvásártér mellett kapott othont. Felvetette a kérdést, hogy ez célszerű-e és nem kellene-e a régi baromvásártéri helyet meghagyni és ilyen irányban eljárni. A sertésvásártéri helyet szűknek tartja és nehézkes az állatoknak a városon keresztül való hajtsa is a vásár kapcsán.

Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok szerint előnyös, ha a sertésvásártér és baromvásártér egymás mellett van, csupán a terület körülkerítésére volna szükség. Egy szakértőkből álló bizottságot küldtek ki a kérdés tanulmányozására.

Olcsobban állapítsák meg a húsarakat

A közigazgatási bizottság ülésén Úry István főispán felhívta a közelebbről hivatal, hogy a hus és általában az élelmiszerek árakat Debrecenben alacsonyabban állapítsák meg a fővárosnál a helyi viszonyoknak megfelelően és úgy, hogy a dolgozók meg is tudják azt vásárolni így elsősorban a marhahús árát, 40 forinton felül van, túlmagasan tartja, amikor a libahús 6 forint a kényszeráronál meg a rendes árnál 50 százalékkal olcsóbban kell adni a húst a vevőknek. Kérte, hogy ilyen irányban tegyenek előterjesztést a közelebbről hivatal miniszternél.

A vasúti díjszabást nem szállították le

A közönség körében az a hír terjedt el, hogy az államvasút le szállította a személydíjszabást. Erdőkölöcséinkre ezzel kapcsolatosan a debreceni üzletvezetőségnek a következő tájékoztatást adták: — A hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak, mert a személydíjszabást nem szállították le. Az a könnyítés történt, hogy a reggeli gyors motoron történő utazásnál és fordított viszonylatban Budapestről Debrecenbe az eddigi I osztályú vasúti jegy megváltása helyett II. osztályú jegyet lehet váltani. Ez annyit jelent, hogy a jegy ára 120 forint 50 fillér helyett csak 82 forint 70 fillérbe került. Ehhez még 2 forint értékű helyjegyet is meg kell váltani. A személyvonatoknál a jegyárak változatlanok.

ÚJ KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG nyílt meg. Megbízásokat elfogad a kereskedelem minden ágazatában. **KOROMPAY GYULA** Piac utca 40. sz. Hangya-udvar.

Kereskedők figyelmébe!

Karton Flanell Szövet Harisnya Pulover Kesztyű Guminadrág Kerékpárgumi
Mindennemű textil, rövid- és kötszövött áruk nagy választékban.
Kedves Vevőimnek kamatmentes folyószámla hitelt nyújtok.
SZÖKE FERENC
textil- és rövidárunagykereskedő
Kossuth-utca 7. szám.

H I R E K

Balla Antal és Parragi György

vasárnap Debrecenbe érkeznek, hogy résztvegyenek a Kisgazda Párt kulturstijén.

Balla Antal, a kiváló történet- tudós és szociológus és Parragi György, a magyar újságírás vezéralakjai, kik az elmúlt rendszer legsötétebb éveiben bátran hirdették a magyar igazságot és az állandó üldözöttségek, sokszor tetlegességig menő fenyegetés ellenére híven kitartottak demokráriaiuk meggyőződésük mellett.

Balla Antal miniszter és Parragi György debreceni előadása minden bizonnyal felkelti a debreceni társadalom legszélesebb rétegeinek érdeklődését. A kultur est, melynek keretében a két kiváló előadó a magyar demokrácia legfontosabb kérdéseiben nyilatkozik városunkban, vasárnap este 7 órakor kezdődik az Arany Bika nagytermében.

Ügyeletes gyógyszerárak:

Megváltó Piac 18. sz. Csokonai, Mester u. 43.
— Szatmári János az Augusztus szanatórium kertjében sétálás közben fegyvert talált. A fegyvert beszovaltatták a rendőrségre.
— Káplár István és Káplár Tibor Nagycsere 154. sz. alatti lakosok két fegyvert rejtettek. A fegyvert megtalálták náluk és az eljárás megindult ellenük.

A debreceni rendőrség bünygi nyomozócsoportja elfogta Kardos Imre Bellegelő 9. szám alatti lakost, aki ellen az a vád, hogy régebben orosz ruhába öltözve járt fosztogatni, gyújtogatásokat követett el, sőt szándékos emberölés gyanúja is fennáll. A többszörösen rovtomultu Kardos Imrét hétfő éjjel lakásán fogták el s a napokban hallgatják ki.

Negy kacsát loptak ismeretlen tettesek

Demján Gyuláné Tompa Mihály utca 10. sz. alatti lakostól.

A Földesi Termelők Népszövegketeje folyó évi aug. 11-én délelőtt 11 órakor a község háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Nagy István kertész, Keresztési u. 47. sz. alatti lakos az elmúlt nap lovas kocsiával a Szoboszlai úton haladt. Az őt előzőn akaró I-0282 rendszámmal ellátott gépkocsi belerohant a szekérbe. Az összeütközés során a kocsi teljesen összetört, a szekéren ülőknek azonban csodálatos véletlen folytán nem történt különösebb bajuk. A gépkocsi a szerencsétlenség után továbbrobogott és most megindult a gépkocsi és utasainak kézrekerítésére a nyomozás.

A szabadforgalmu cukorért 1140 forintnál magasabb árát követelni tilos, — mondja ki a most kibocsájtott rendelet.

MOTORKERÉKPÁR, KERÉKPÁR és VARRÓGÉP
speciális égetett zománcozás különböző színekben is
RESZLER SÁNDOR
zománczó mester és műszerész műhelyében, Saldórom-utca 10. Évtizedes gyakorlat, izléssos, szép munka. Hegesztés, javítás.

Debrecen lakosainak száma

a rendőrség hivatalos kimutatása szerint augusztus elsején 130.090 fő, a szaporulat júliusban 82 fő.

Szaporodik a mezei lopások száma. A rendőrség havi jelentését a városi közigazgatási bizottság ülésén Tolnai Gábor rendőrszázados, a főkapitány állandó helyettese terjesztette elő. A betervezett adatok szerint a múlt hónapban internáltak 113 egyéret, rendőri felügyelet alatt állott 219 egyén. A rendőrség létszáma 455 fő, a ruházati ellátás javult. Most alakult meg a gazdasági rendőrség, amelynek létszáma 16 fő. A mezei lopások száma a rendőri felügyelet és ellenőrzés ellenére is emelkedik.

Sok a kóbor kutya Debrecenben, sok a veszett kutya is. A közigazgatási bizottság kéri a várost, hogy állítsa üzembe a gypmesteri hivatali, kocsit személyzetet, telefoni bocsásnak rendelkezésére, azoknál a temetetlen állati hullák eltakarítását is el kell végezni. A rendőrség munkáját is kiterjesztik ilyen irányban.

Tökegyűjtés heti 1 forint vagy többszörösevel Kölcshónos Segélyező-Egyletnél Kossuth u. 8. Egy törzsbetét 1 forint, egy üzletrészt 20 forint. Felvilágosítás 9-1 óráig.

Megállapították a cigarettapapír és hüvely árát. Ezek szerint 60 lapos cigarettapapír fogyasztói ára vidéken 96 fillértől 1 forint 2 fillérig változik a minőség szerint. A vattánélküli hüvely 3.60, szűrővel ellátott 3.90, iker-szűrős 4.10.

Hadifoglyoszolgalat felhívása a gazdákhöz. Felkértem azokat a gazdákat, akik a Parasztszövetségéknél, vagy a Nemzeti Paraszpartnál a hadifoglyoszolgalat részére számlát adományozta, most már haladéktalanul szállítsák le a Pavillon laktanyába, mert a szükséges számalmenyiség hiányában a bármelyik pillanatban megérkező hadifoglyok elszállásolása lehetetlenné válnék. Szociális felügyelő.

Új helyiségbe költözik a Parasztszövetség. A debreceni és hajdúmezei szervezet Püspöki palota-beli helyisége szűknek bizonyult az egyre nagyobb munkát lebonyolító Parasztszövetség számára. A központ most új helyiségbe költözik, Simonffy utca 1. szám második emeletére, az Arvaszék volt helyiségébe. A hivatalos ügyek ezen a héten még a régi helyiségben folynak.

Újabb elnapolta a népbíróság Fentős Kálmán népbírósi ügyében a főtárgyalást, mivel a tanuk nem jelentek meg. Sok tanu román területre való és ideérkezésük körülményes.

GYASZROVAT

Léderer József

földbirtokos 64 éves korában elhunyt. Temetése kedden du. 4 órakor lesz a 2. B. ravatalozó-teremből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, öz. Léderer Józsefné szül. dr. Hareányi Irén, valamint kiterjedt rokonsága. Lakás: Széchenyi-utca 10. szám. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett, Gebauer temetkezési vállalat.

Termelők! A Hajdúsági Áruszövetkezet Gabonaosztálya minden beszovaltatás alá eső terményt átvesz a Hungária és Hortobágy malomban.

